15 HAZIRAN 1981 FASIKUL: 27

Milliyet Turizm Eki

İÇANADOLU BÖLGESİ ①

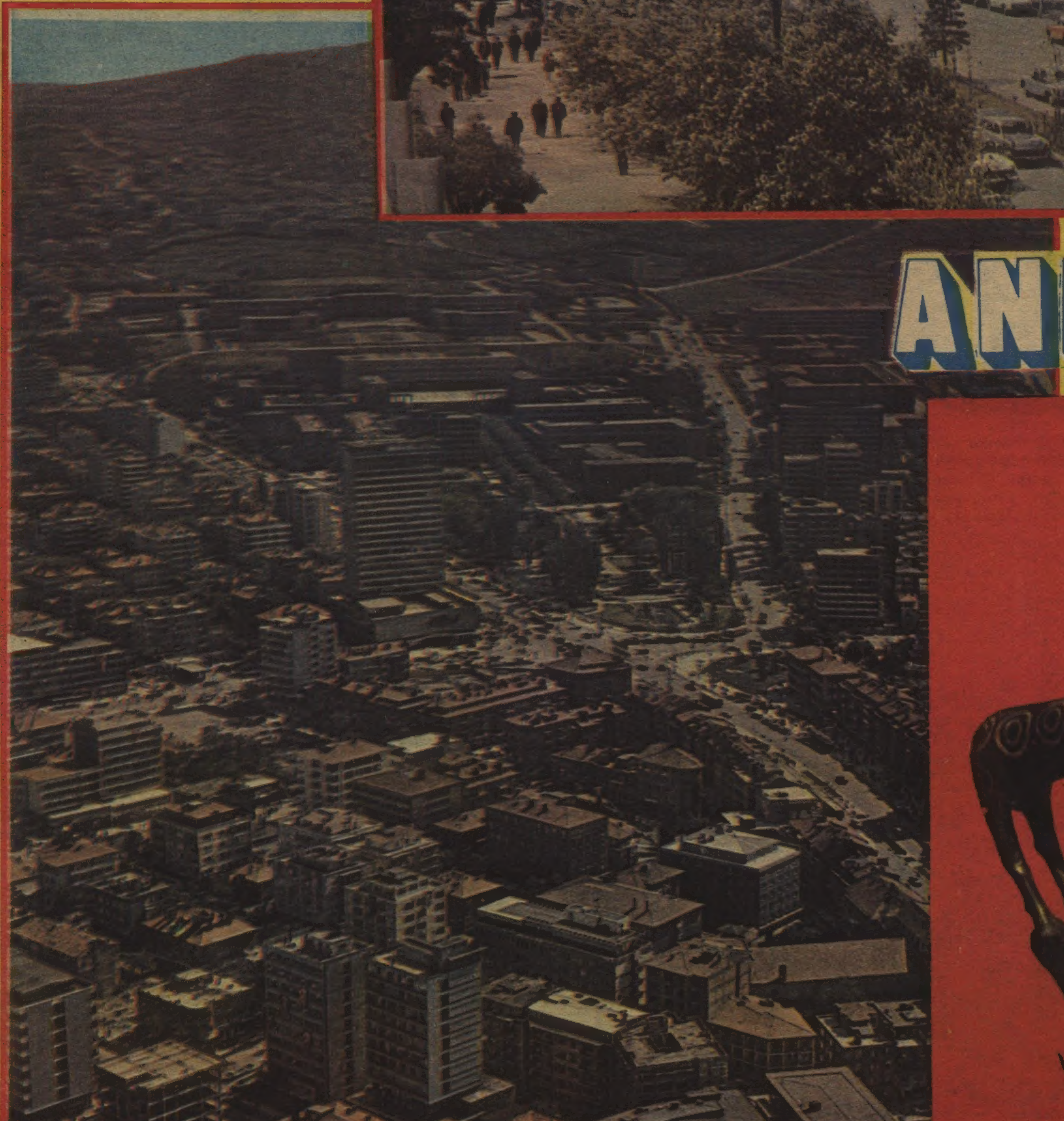

ANKARA

TÜRKİYE'NİN KALBİ, DEMOKRASİNİN BEŞİĞİ

BAŞKENTİMİZ

Ankara, başkent oluşu yanında çok yönlü turizm etkinliklerine sahip olan bir ilimiz

ANKARA, Orta Anadolu yaylasının kuzey kısmı üzerinde bulunuyor. Ankara yaylası adı verilen bu yayla, daha dağlık ve ormanlık Kuzey Anadolu ile daha kurak ve ârızasız olan Konya ovası arasında bir geçiş sahası teşkil ediyor.

30.939.49 kilometrekarelik bir alana yayılan Ankara'nın merkez hariç 20 ilçesi var. Ancak, Çankaya, Altındağ ve Yenimahalle ilçeleri belediye sınırları içinde bulunuyor. Bu durum gözönüne alınırsa Ankara ilinin belediye sınırları dışındaki 17 ilçesi Ayaş, Bala, Beypazarı, Çallıdere, Çubuk, Delice, Elmadağ, Güdül, Haymana, Kalecik, Keskin, Kırıkkale, Kızılcahamam, Nallıhan, Polatlı, Sulakyurt ve Şereflikoçhisar.

Ankara, kuzeyde Çankırı ilinin merkez, Şabanözü ve Çerkeş, Bolu'nun Gerede, Seben, Kıbrıscık, Mudurnu ve Göynük kesimleri, doğuda Çorum ilinin Sungurlu, Kırşehir'in Çiçekdağ ve Kaman, Niğde'nin Aksaray ilçeleri, batıda Eskişehir'in merkez, Mihalıççık ve Sivrihisar ilçeleri, güneyde Konya'nın Cihanbeyli ve Yunak ilçeleriyle çevrili.

Bu ilimizin kuzey kesimleri yüksek ve dağlık. Batı Karadeniz bölgesinden uzanan Köroğlu dağları, ilin kuzey sınırından içeri sokuluyor. Bu dağların yüksekliği çok yerde 1800 metreyi geçiyor. Güneydeki arazi ise, vadilerle yarılmış bir görüntü veriyor. Dört taraftan yaylanın oldukça yüksek dağları ile çevrelenmiş bulunan Ankara'nın güneyinde doğu-batı yönünde uzanan Dikmen, Çankaya sırtları ile kuzeyde Memlik ve Bağlum tepelerinin devamı olan Etlik ve Keçiören sırtları bulunuyor. İlin doğusunda çıplak birkaç sivri tepesi bulunan volkanik Hüseyingazi, çevredeki dağlar arasında ayrı bir özellik taşıyor. İl merkezine bağlı toprakların kuzeybatısında Karyağdı Dağı, güneydoğusunda 1855 metre yükseklikteki Elmadağı yer alıyor.

Kara ikliminin egemen olduğu bu yöremizde kış sıcaklıkları düşük, yaz sıcaklıkları oldukça yüksek. En sıcak ay temmuz ve ağustos, en soğuk ay ise, ocak. Ankara'nın gerek denizden uzaklığı ve yüksekliği, gerekse etrafının dağlarla çevrili oluşu, gece-gündüz sıcaklık farklarına da neden oluyor. Çok sıcak geçen bir günün gecesi, balkonda üzerinize bir şey almadan oturamayacak ölçüde serin olabiliyor. Ankara, başkent oluşu ve köyden kente devamlı göç olgusu nedeniyle devamlı nüfusu artan bir özellik de taşıyor.

Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında küçük bir bozkır kasabası görünümünde olan Ankara, başkent olduktan sonra süratle gelişti. Bir zamanlar, tarlaların bulunduğu Kızılay semti, şimdi şehrin en önemli merkezi. O zamanların pek de verimli olmayan kıraç toprakları üzerinde gökdelenler yükseliyor. Birbirinden modern yapılar, bulvarın iki yanında sıralanıyor.

Üç yanı yükseltilerle kaplı olan Ankara'nın çeşitli yönlerden değişik görüntüleri var. Başkent, Çankaya'dan bir başka, Keçiören sırtlarından bir başka, Yenimahalle tepelerinden bir başka görüntü veriyor. Anıtkabir'in bulunduğu Rasattepe'nin yamaçlarından da Ankara'nın ayrı bir görünüşü var. Çevresi son derece bakımlı bir park olan Anıtkabir'in doğu yakasında Anıttepe semti yer alıyor. Bu semtin bitimindeki Necatibey Caddesi'nden sonra da Bakanlıklar semti başlıyor.

"Türkiye devletinin makarrı Ankara şehridir."

Bu karar, çok eski bir tarihe sahip olan Ankara'ya yeni bir kimlik, yeni bir kişilik kazandırıyordu. Ankara artık başkent oluyor, bu sıfatı, Osmanlı cihan imparatorluğunun merkezi İstanbul'dan alıyordu. O zamanların bir bozkır kasabası görünümündeki Ankara'sı için, yeni bir hayat başlıyordu. Ankara, süratle gelişti, bugün ülkemizin ikinci büyük kenti kimliğini kazandı.

Evet, bugün başkentteyiz.

Galatlarca "Acyra" olarak anılan şehrin adı, daha sonraları "Ankura", "Angur", "Engürü", "Angora" şeklini alarak, nihayet Ankara oldu.

Bu adın, kimi dillerde üzüm, bostan ve kıvrıntı anlamına geldiği öne sürülüyorsa da "Acyra"nın, "çapa" karşılığı olduğu ve Galatların, Mısır donanmasından ele geçirdikleri bir çapa ile ilgili olarak şehre bu adı verdikleri sanılıyor. Romalılar döneminde de "çapa" Ankara şehrinin armasıydı. O döneme ait Roma paralarında bu arma görülüyor.

Ankara ve çevresinin yontmataş devrinden beri bir yerleşim merkezi olduğu, arkeolojik kazılarda elde edilen buluntulardan anlaşılıyor. Cilalıtaş ve Bronz çağlarında yaşamına devam eden şehirdeki ilk uygar halk, Anadolu'da ilk siyasal birliği kuran Hititler oldu. Bunların ardından yöreye Frigyalılar yerleşti. Daha sonraları sırasıyla Lidyalılar, Kimerler, Persler ve Makedonyalılar bu bölgeye egemen oldular. Büyük İskender'in ölümüyle şehir Galatların, daha sonra da Romalıların eline geçti.

Roma İmparatorluğu ikiye ayrılınca Bizans'ın payına düşen Ankara, orta çağda Hıristiyanlığın Anadolu'daki belli başlı merkezlerinden biri haline geldi. VIII. yüzyılda İranlıların, hemen ardından da Arapların saldırısına uğrayan Ankara, Selçuklular döneminde, bir ara Ahi yönetimine girdi. Ankara, bu dönemde camilerle donatıldı.

Şehir, 1354 yılında Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa tarafından Osmanlı ülkesine katıldı. Daha sonraları da bu yöremizde tarihin en büyük savaşlarından biri cereyan

NEDEN BAŞKENT?..

etti. 1402 yılında Ankara yakınlarındaki Çubuk Ovası'nda Osmanlı İmparatoru Yıldırım Beyazıt ile Moğol hükümdarı Timurlenk karşı karşıya geldi. Savaş, Yıldırım Beyazıt'ın yenilgisiyle sonuçlandı. Bundan sonraki yıllarda çeşitli ayaklanmalara sahne olan Ankara, Fatih Sultan Mehmet devrine kadar Anadolu Beylerbeyliği'nin merkezi oldu. Bu ilimiz ulusal Kurtuluş Savaşımız sırasında Türk ulusunun alın yazısının belirlendiği bir nitelik kazanırken, bu mücadelenin yüreği, Türk demokrasisinin beşiği oldu.

● **TURİZM ETKİNLİĞİ**

Ankara, başkent oluşu yanında çok yönlü turizm etkinliklerine sahip bir ilimiz. Bu nedenle de ülke turizminde önemli bir yer işgal ediyor. Ankara'ya bu niteliği kazandıran unsurlar şöyle sıralanıyor:

— Ankara'nın Yakın ve Uzak Doğu'yu bağlayan uluslararası hava ve karayolu üzerinde önemli bir merkez olması.

— Ürgüp, Nevşehir yöresinde bulunan ve her geçen gün dünya turizm piyasasında adını duyurarak, en ilgi çekici yer olarak nitelenen Kapodokya'nın direkt havayolu ulaşımının Esenboğa Havaalanı'ndan sağlanması.

— İlin, eşsiz doğal ve tarihî özelliklere sahip olan Kapodokya'nın karayoluyla gelen turistlerin güzergâhında önemli bir uğrak yeri durumunda bulunması.

— Ankara ve çevresinde tarih öncesi, Hitit, Urartu, Frig devirlerine ait önemli ören yerlerinin bulunması, bu eskiçağ uygarlıklarına ait arkeolojik eserlerin tümünü bünyesinde toplayan "Anadolu Medeniyetleri Müzesi"nin Ankara'da bulunması, bu müzenin Paris'teki "Louvre", Londra'daki "British Museum"dan sonra dünyanın en önemli üçüncü Arkeoloji Müzesi olması.

— Başkent olması nedeniyle yabancı devlet adamlarının ağırlandığı, dış ilişkiler konusunda yurdumuza gelen yabancı resmî kuruluşların zorunlu olarak Ankara'da kalmaları.

— Yabancı misyon şefliklerinin başkentte bulunması, bunlarla ilgili konukların Ankara'da konaklamaları.

— Kongre turizmi ve uluslararası toplantıların çoğunlukla bu ilimizde yapılması.

— Merkez olması nedeniyle uluslararası sportif temaslara sahne olması.

Başkentimiz, tüm bu özellikleri yanında, sorunu olan yurttaşlarımız için de bir umut kaynağı:

"Ankara Ankara, güzel Ankara
Seni görmek ister, her bahtı kara
Senden yardım umar, her düşen dara
Yetersin onlara, güzel Ankara."

Atatürk, neden başkent olduğunu anlatırken Ankara'yı, «eşsiz bir yayla güzeli» olarak nitelıyordu

27 aralık 1919

Bu, Ankara için önemli bir tarihtir.

Her yılın 27 aralık günü, öğleden sonra başkentte ilgi çekici bir tören yapılır. Başta özel kıyafetli atlı "Seymen"ler olmak üzere, Dikmen sırtlarında başlayan tören, Genelkurmay Başkanlığı önünde sona erer. Atatürk'ün Ankara'ya ayak bastığı tarihin yıldönümünde yapılan bu tören, başkentliler için önemlidir, anlamlıdır.

Şimdi, yıllar öncesine, 1919'unbir cumartesiye tesadüf eden 27 aralık gününde Ankara'nın eski kesiminde Ulucanlar semtinde bir kahveye gidelim.

Binlerce, Seymen, Sarı Ahmet'in kahvesi önünde toplanıyor. Öğle saatlerindeyiz. Herkes kılığını kıyafetini son kez gözden geçirdikten sonra, kortej hareket ediyor. Hacı Bayram Camii önünde verilen molada, Kayyum Dede dua ediyor, kurbanlar kesiliyor. Ankara büyük bir coşkuyla, olağanüstü bir karşılamaya hazırlanıyor.

Seymenlerin en iri yapılısı Güveçli Ibrahim, bayrak elinde başta yürüyor. Ikinci bayrak Hacı Hüseyin, üçüncü bayrak Kayserili Hacı'da.

Seymen alayının ardında da Ankara'daki çeşitli tarikatlara mensup Dervişler bulunuyor. Arakiyelerinin üzerlerine yeşil ve siyah sarıklar sarmışlar. Üzerlerinde renk renk cübbeler var. Ellerinde iri tunç "Hali"leri vuruyor. "Kaddum" adı verilen darbukayı bir meşin parçası ile çalarak "Ya Rahim, ya Gafur" diye huu çekerek ilerliyorlar.

Ankara şehri adına da karşılama heyetinde Müdafaai Hukuk Cemiyeti üyelerinden Müftü Hoca Rıfat Efendi, Binbaşı Fuat, Kınacızade Şakir, Attarbaşızade Hatip Ahmet, Kütükçüzade Ali, Hanifzade Mehmet, Bulgurluzade Tevfik beyler bulunuyor. Dikmen bağlarının eteğindeki küçük çeşmenin önünde ise, Eskişehir Milletvekili Emin Sazak, Ankara eşrafından Naşit Toygar efendi, bekliyor.

Saat 15.10'u bulmuştu. Nihayet güçlü bir korna sesi duyuldu. Iki eski otomobil alkışlar, "yaşa, varol" sesleri arasında yaklaşıyordu. Bu arada Çankaya ve Dikmen sırtlarındaki güzel sesli hafızlar tekbir getiriyor, Kur'an okuyordu.

Karşılama heyeti, Yenişehir semtine geldiği zaman Seymenler burada bir kurban kestiler. Hükümet konağının önü mahşer günü gibiydi. Burada Medreseler Müdürü Hoca Hasan Efendi, Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'ya gelişinin hayırlı ve uğurlu olmasını diledi, dua okudu. Daha sonra Atatürk, halkın arasına girerek "Benim için çok yoruldunuz. Hepiniz ayrı ayrı sağolun, varolun" dedi.

Sonraki günlerde, bir yandan Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın mücadele biçimi olgunlaşırken, bir yandan da demokrasinin temeli TBMM oluşturuluyordu. Artık, millet kendi kaderini, kendisi ele almıştı.

TÜRKLERİN EN BÜYÜK ANITI: ANITKABİR
En büyük anıtımız, ANITKABİR, başkentin her yanından görülebilecek bir mevkide, bütün yüceliğiyle yükseliyor. Bütünü ile bir Eti eserini andıran Anıtkabir'in çevresinde 10 kule sıralanıyor. Bu kuleler Hürriyet, İstiklâl, Müdafaa-i Hukuk, Cumhuriyet, İnkılâp, 23 Nisan, Sulh, Zafer, Misak-ı Millî ve Mehmetçik adlarını taşıyor. Büyük kurtarıcının lâhdi 42 ton ağırlığında tek parça çok kıymetli bir mermer. Lâhdin uzunluğu 4.20, genişliği 1.60 metre.

Botanik Parkı, başkentimizin son kazandığı değerlerden biri. MTA Enstitüsü içindeki Türkiye'nin ilk "Tabiat Müzesi"nden sonra, Ankara'da Çankaya semtinde oluşturulan Botanik Parkı da, kendi türünün ilki olmanın onurunu taşıyor. Çankaya'ya çıkan iki ana caddenin arasında 40 bin metrekarelik bir alan üzerine kurulan parkta, çeşitli bitkiler yetiştiriliyor. 1968 yılında yapımına başlanan parktaki çalışmalar henüz tamamlanmamış. Park, bir yandan yurttaşların dinlenme ihtiyacını karşılarken, bir yandan da öğrencilerin dünyada yetişen değişik bitkileri tanıyabilmesi için, Ankara Ziraat ve Fen fakültelerince ortaklaşa geliştirilmeye çalışılıyor. Parkta halen iğde, ılgın, badem, söğüt ve idris gibi Ankara'ya özgü bitkiler bulunuyor. Botanik Parkı'nda dinlenme ve gezinti yerleri ile bir de çocuk bahçesi var.

● **BAŞKENT ANKARA**

Ankara 13 ekim 1923'te başkent oldu. Büyük kurtarıcı Atatürk, Ankara'nın başkent oluşunun nedenini anlatırken, şöyle diyordu:

"Deniz ya da göl kıyılarından, ırmak yalılarından uzak, yalçın ve çıplak bir kaya parçasının eteğinde kurulmuş olmakla birlikte, gökyüzüne atılırken taş, toprak kesilmiş dalgaları andıran görkemli dağları, bin renkte gürbüz doğu ve batı levhaları, çok yaldızlı ve ışıklı gölleriyle Ankara eşsiz bir yayla güzelidir. İklimi sağlam, havası temiz ve kuvvet vericidir. Ovayı sıra setler, tabiyeler halinde çeviren demir, tunç ve bakır renkli dağlar Ankara'yı Türk yurdunun zaptolunmaz hâkim kalesi haline getirmiştir."

GÖRÜLECEK YERLER

● GORDİON

Polatlı'nın kuzeyinde bulunan Gordion (Yassı Höyük) kenti, Frigyalıların başkenti. M.Ö. VIII. yüzyılda kurulmuş olan şehrin bugün kalıntıları var. Yapılan kazılarda Frig ve Pers devirlerine ait eserler bulunarak, Ankara Arkeoloji Müzesine kaldırıldı. Yapılan kazılar sonucu her ne kadar yazılı kitabeler henüz teyid edilmemiş olmasına rağmen Frigyalıların başkentinin Yassı Höyük'teki Gordion olduğu anlaşılıyor. Burada ilk yerleşme M.Ö. 3000 yılında olmuş, bundan sonra 2000 yılında Hititler ve sonra da Frigyalılar gelmiş. M.Ö. VIII. yüzyılda dokunduğu şeyler altın olan ve eşek kulaklı olarak sembolize edilen Kral Midas'ın mezarı buradadır.

● AUGUSTUS TAPINAĞI

Hacı Bayram Camii'nin yanında M.Ö. II. yüzyılda yapılan tapınak, önce Anadolu Ana Tanrıçasına, Ay Tanrısı Men'e, sonra da Roma İmparatoru Augustus'a ithaf edilmiş. İmparatorun ölümünden sonra, tapınağın duvarlarının iç kısmına Augustus'un hayat öyküsü Lâtince yazılmış. Yazılı kısımda bazı mektuplar, ufak şiirler, nesirler bir yana bırakılacak olursa, devletin askerlik ve para durumunu gösterir belge, vasiyetnamesi yaptığı işlerle ilgili belgeler yer alıyor.

Milâttan sonra 4'üncü yüzyılda Bizanslılar tarafından kilise haline getirilen "Augustus Tapınağı" Osmanlılar döneminde de medrese olarak kullanılmış 8 metre 40 santim yüksekliğindeki kapısı tapınağın en güzel mimarî unsurunu teskil ediyor.

● JULİANUS SÜTUNU

Ulus semtinde Hükümet Meydanı'nda bulunan "Julianus" sütunu Roma İmparatoru Justinien'in 362 yılında Ankara'dan geçişi onuruna dikilmiş. Başlığı Akantulu'dan olan sütun, yivli taşların üstüste gelmesiyle meydana getirilmiş.

● ROMA HAMAMI

Çankırı Caddesi üzerinde bulunan Roma Hamamı, M.S. 111 yüzyılda sağlık tanrısı Asklepion adına yaptırılmış. Yapı bütün büyüklüğü ile bu devrin sanatını yansıtıyor. Roma Hamamı daha sonraki devirlerde ekler yapılarak genişletilmiş. Bugünkü kalıntıları klâsik çağ hamamlarının bütün özelliklerini taşıyor. Soğuk ve sıcak olmak üzere iki bölümden meydana geliyor.

Soğuk kısım, yüzme havuzu, soyunma yerlerinden oluşuyor. Taş temeller üzerine kurulmuş olan hamamın dış duvarları dört sıra taş ve dört sıra tuğlanın üstüste konulması ile meydana gelmiş. Hamamın bugün ayakta kalan kısmı ısıtma yeri ve cehennemname. Bu kısımda yuvarlak tuğlalardan direkler yapılmış. Asıl hamamın yıkanma odaları bu tuğla direklerin üzerindeki katta bulunuyordu. Hamamda birçok para bulunmuş. Bunlardan en eskisi İmparator Karakalla ile annesi Julia Donna'nın resimleri bulunanları.

Hamamın bir istilâda yangın neticesinde harap olduğu anlaşılıyor.

Hacı Bayram-ı Veli'nin ölümünden iki yıl önce onun adına yaptırılan cami, Selçuklu mimarisinin en güzel örneklerinden birini oluşturuyor. XV. yüzyılın ilk yarısında yapılan cami, daha sonraki yıllarda Mimar Sinan tarafından onarılmış. XVII. yüzyılın sonunda ünlü süslemeci Mustafa Efendi tarafından tezyin edilen cami, daha sonraları Kütahya çinileri ile bezenmiş. Caminin hemen yanında M.Ö. II. yüzyılda yapılan "Ogüst Tapınağı" yer alıyor. Bizanslılar tarafından kilise haline getirilen bu tapınak, Osmanlı döneminde de medrese olarak kullanılmış. Tapınağın 8 metre 40 santim yüksekliğindeki kapısı, bu eşsiz sanat değerinin en önemli bölümünü teşkil ediyor.

KALELER

● ANKARA KALESİ

Yüzyıllardır kentin bekçiliğini yapan Ankara Kalesi kentin sembolü, Ankara kalesinin tarihî, kentin tarihi ile başlıyor. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber, Galatlar tarafından inşa edilen kale, Selçuklular tarafından onarılmış. Kurulduğu tepe, Hatip çayından 110 metre yükseklikte. Osmanlılar zamanında pek fazla üzerinde durulmamış, ancak Mısır Valisi Ali Paşanın oğlu İbrahim Paşanın Anadolu içerlerine dek girerek bu arada aldığı Ankara kalesini tekrar onartmış. Kale iç ve dış kale olmak üzere iki kısımdan oluşuyor. Kalenin 20'den fazla kulesi var. Dış kale eski Ankara şehrini yürek biçiminde çeviriyor. Dört katlı olan iç kale, kısmen Ankara taşından kısmen de Spoliyen taşından yapılmış. İç kalenin iki büyük kapısı bulunuyor. Birisi dış kapı, diğeri hisar kapısı adını taşıyor. İlgi çeken bu kapının üzerinde İlhanlılara ait bir kitabe bulunur. İç kaledeki kulelerin yüksekliği 14-16 metre arasında değişiyor. Kuzey batıdaki kısımda Selçuk hükümdarının yaptırdığını gösteren bir yazı bulunuyor. Görünüşü ile Ankara'ya çok şeyler katan kale adetâ Ankara'nın sembolü.

Yüzyıllardır şehrin bekçiliğini yapan Ankara Kalesi, başkentimizin simgesi. İki kısımdan oluşan kalenin 20'den fazla kulesi bulunuyor. Dış kale, eski Ankara'yı bir yürek biçiminde çeviriyor. Dört katlı olan iç kale, kısmen Ankara, kısmen Spoliyen taşından inşa edilmiş. İç kaledeki tipik Ankara evleri, hâlâ konut olarak kullanılıyor). Daracık sokaklarda birbirlerine omuz vermişcesine sıralanan bu evler, kişiyi, kalenin tarihî geçmişi ile bütünleştiriyor.

● GAVUR KALESİ

Hitit devrine ait bir kalıntı olan "Gâvur Kalesi" Ankara'nın 60 kilometre güneybatısında, Haymana'ya yakın bir yerde M.Ö. 1450 ve 1250 yılları arasında yapılmış bir Hitit abidesi. Kayanın üzerinde sivri külâhlı bir ilâh oturuyor. Diğer iki ilâh ise, ona doğru ilerleyen bir görüntü içinde. Öndeki sakalsız arkadaki sakallı olan ilahların ikisinde de görülen kısa eteklik, kılıç ve başlıklar Hitit kıyafetlerini andırıyor.

● KALECİK KALESİ

Ankara'nın 70 kilometre kuzeydoğusundaki Kalecik ilçesindeki kale, ilçeye hâkim sarp tepe üzerinde. Kalenin yıkıntıları bulunuyor. Kale Romalılar devrinde yapılmış.

CAMİLER

● CAMİLER

● HACI BAYRAM CAMİİ

Ulus semtinde Bayram Caddesi'nin açıldığı alanda bulunan "Hacı Bayram Camii" XV. yüzyılın ilk yarısında Hacı Bayram Veli adına, ölmeden iki sene evvel yapılmış. Hacı Bayram Veli'nin türbesi de yanında. Selçuk mimarisi tarzında yapılan cami, olup Mimar Sinan tarafından onarılmış, XVII. yüzyılın sonunda ünlü süslemeci Mustafa tarafından süslenmiş. Daha sonraları da Kütahya çinileri ile bezenmiş. Hacı Bayram Camii sanat değeri bakımından ilgi çekici. Türbenin asıl kapısı Etnografya Müzesi'nde bulunuyor.

● ASLANHANE CAMİİ

Ankara camilerinin en büyüğü olup Ahi Reislerinden Şerafettin tarafından 1920 yılında yaptırılan "Aslanhane Camii" "minaresi tuğladan olan üç kapısı Selçuk tarzında işlenmiş bir mabet. Mihrabı açık mavi ve siyah çinilerle süslenmiş. Ceviz oymalı minberi beş köşeli yıldız motifleriyle işlenmiş. Caminin karşısında Ahi Şerafettin'in türbesi bulunuyor.

● AHİ ELVAN CAMİİ

Koyunpazarı semtendeki "Ahi Elvan Camii" taş ve tuğladan örülmüş. Çatısı 12 ahşap sütun üzerine kurulu olan caminin ceviz oyma minberi, Türk oymacılığının bir şaheseri. cami, Elvan Mehmet bey tarafından 1291'de yaptırılmış, 1413"de onarılmış.

● ALAATTİN CAMİİ

Cami 1183'te Alâattin Keykubat tarafından yaptırılmış. Kapının üstünde güzel bir süsle yazılmış iki kitabe bulunuyor. Bu kitabelerden birinde Sultan Hatun'un mabedi tamir ettirdiği, diğerinde de Orhan Gazi'nin valilerinden Lülü Paşanın tamir ettirdiği yazılı. Oymalı ceviz minberi emsalleri arasında üstün bir sanata sahip. 8 penceresi bulunan caminin minaresi sonradan onarılmış.

● KURŞUNLU CAMİİ

Anafartalar Caddesi üzerinde bulunan bu cami. taştan yapılmış. Minberi ahşap, 4 tane penceresi var. Kubbesi kurşun kaplı. Cemaat yeri ise ahşap Bu bölüm camiye sondan eklenmiş.

● ZİNCİRLİ CAMİİ

Ulus alanında Anafartalar Caddesi üzerinde bulunan camii, 1689'da ölen Şeyhülislâm Mehmet Ankaravî yaptırmış. 1879'da Hurşit Paşa tamir ettirmiş. Alt kısmı kırmızı Ankara taşından, üst kısmı kırmızı tuğladan inşa edilen caminin çatısı ahşap.

● TÜRBELER

Ankara'daki türbelerin mimarî tarzı, Anadolu türbeleri gibi büyük bir görkem göstermez. Dört duvarla çevrili demir parmaklıklı pencereleri bulunan bu türbeler, son derece sade görünüm içinde. Bunlar Çoğunlukla taş ve tuğladan inşa edilen yapılar. Ankara'daki türbelerin başlıcaları, başta Hacı Bayram-ı Veli Hazretlerininki olmak üzere, Gülbaba, Ali Şerafettin, Karyağdı, Nakşibendi, Şeyh Bahattin, Kadı Çelebi ve Ahmet Tacettin.

● MEDRESELER

Selçuklular zamanında Ankara ilim ve irfan yuvası haline gelmişti. Medreselerin çoğu bu devirde açılmıştı. Medrese eğitimi Fatih devrinde Ankara'da daha çok gelişti. Medreselerde okuyan yüksek tahsil öğrencilerine "talebe-i ulum" deniliyordu.

Medreselerde, İlmî Şerif, İlmî Mantık, İlmî Bedii, İlmî Edep, İlmî Kelâm, İlmî Nahif, İlmî Beyan, Heyet, Hendese, İlmî Maânî dersleri okutuluyordu.

Bütün derslerin okunması mecburî değildi. Öğrenci istediği dersi seçmekte serbestti. 1235'te Zahide Hanım, Ankara'nın Öksüzce semtinde bir medrese yaptırdı. Kare medreseyi de Melike Hatun adlı bir hayırsever kurdu. O dönem Ankarası'ndaki medreseler, Hacı Bayram, Zincirli, İpekçioğlu, Mermerzade Aliağa, Kağnı Pazar, Sevdediye, İbadullah, Doğanbey, Minharoğlu, Seyfettin, Kocabey, Kethüda, Sarı Abdullah, Taş Köprüzade, Sarı Hatip, Mustafa Paşa, Ağazade, Seyfiye, Sarı Kadın, Yeğenbey, Yeşil Ahi, Saraç Sinan, Molla Büyük, Sultan Alaattin'di.

Öte yandan, Ankara idadisi 1890 yılında Ankara'ya büyük emeği geçen Vali Abidin Paşa zamanında açıldı. Dar-ül Muallimin binası ve sanat okulu Vali Ferit Paşa zamanında, Ziraat mektebi 1908'de Vali Ali Müfit Bey döneminde hizmete açıldı.

● HANLAR:

Hanlar Anadolu'da olduğu gibi Ankara'da da çok sayıda bulunuyordu. Bu hanlarda ortada büyük bir ocak vardı. Avlunun etrafındaki yerler ahır vazifesi görürdü. İkinci kata tahta merdivenlerle çıkılır, burada dizilmiş odalarda yolcular yatardı. Bunların belli başlıları, Attarbaşı, Ağazade, Kurşunlu, Yeni, Pirinç, Çengelli, Çukur, Sulu, Taşhan, Bakır Han, Tuz, Pembe ve Kabama hanlarıydı.

Büyük kurtarıcımız Atatürk'ün, milletine en büyük öğüdü, Kızılay'daki görkemli anıtın kaidesinde yer alıyor: "TÜRK ÖĞÜN, ÇALIŞ, GÜVEN"

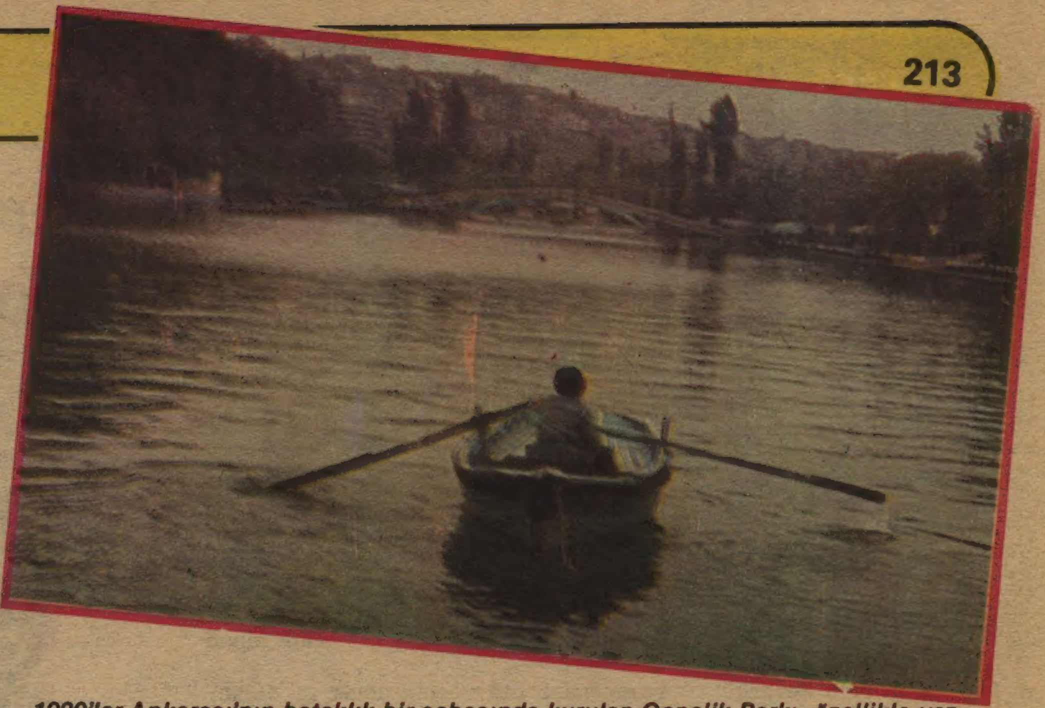

1920'ler Ankarası'nın bataklık bir sahasında kurulan Gençlik Parkı, özellikle yaz aylarında başkentlilerin nefes aldığı bir dinlenme alanı. Buradaki büyük havuzda sandallarla gezinti yapmak mümkün. Özellikle akşam saatlerinde serin söğüt ağaçlarının gölgelediği kır gazinolarında dinlenecek, dilerseniz havuzda kürek çekerek deniz özleminizi gidereceksiniz.

MÜZELER

● ETNOĞRAFYA MÜZESİ

Yirmi bini aşkın esere sahip olan Etnografya Müzesi, Türk tarih, folklor ve sanatına ait oldukça geniş bir koleksiyonu kapsıyor. Müze, şehra hâkim bir tepede kurulmuş. Atatürk Bulvarı'ndan Samanpazarı'na çıkan caddenin sağında yer alan Türkocağı binasının yanında bulunuyor. 1938 ve 1953 yılları arasında Ata'nın aziz naaşına bekçilik yapan müze, 12 kasım 1965'te restore edildi. Şeref holü hariç 10 salondan meydana geliyor. Girişten itibaren sağ bölümdeki salonlar müzenin asıl bünyesini meydana getiren etnoğrafik eserlere, sol bölümdeki salonlar ise, Türk İslâm eserleri ile tarikat eşyasına ayrılmış. Etnoğrafya bölümünün sağdan itibaren birinci salonu giyim salonunu oluşturuyor. Burası altın ve gümüş işlemeli halk giyimlerini, ikinci salon Türk işlemelerini, üçüncü salon Türk dokumalarını, dördüncü salon bakır işlemelerini, Türk mutfağını, beşinci salon 17. yüzyıla ait bir Ankara evinin misafir odasını kapsıyor.

Sol tarafındaki ikinci bölüm, tasavvuf ve tarikatlar tarihi ile ilgili eserlerle Türk-İslâm sanatına ayrılmış. Altıncı salonda tarikatla ilgili eşyalar yer alıyor. Yedinci salon Besim Atalay salonudur. Topladığı ve bir kısmını 1963'de hayatta iken hibe ettiği, geri kalanı da vasiyetnamesi ile müzeye bağışladığı etnoğrafik eserlerin yer aldığı salondur. Bu salonda Türk yazı sanatının paha biçilmez örnekleri bulunuyor. Dokuzuncu salon Osmanlı, onuncu salon Selçuk ahşap işçiliğine ayrılmış. Bu salonlarda Anadolu'nun çeşitli yerlerinden getirilmiş Selçuk ahşap sanatı şaheserleri yer almaktadır.

● ANADOLU UYGARLIKLARI MÜZESİ

Büyük Atatürk Ankara'da merkezi bir Eti Müzesi kurulması fikrini benimsetmişti. Anadolu'nun Hitit eserleri bakımından zenginliği Cumhuriyet idaresinin müzeciliği benimsemesi ile tarihe karşı uyanan yeni ilgi bu işin de ivedi ele alınmasına neden oldu. Sonuç olarak arkeoloji müzesinin kurulması için ilk çalışmalara ve memleketimizin çeşitli yerlerinde dağılmış olan Hitit sanat eserlerinin Ankara'da toplanmasına başlandı. Müze binası olarak Atpazarı'ndan aşağıda dış kale duvarlarının dışında eski hanlardan Kurşunlu Han ile Mahmutpaşa Bedesteni, Millî Eğitim Bakanlığı'nca satın alınarak onarıldı, müze haline getirildi.

Müzenin orta salonunda Alacahöyük, Kargamış, Aslantepe ve Sakçagözü kabartmaları, aslî durumlarına uygun olarak düzenlendi. Hitit sanatının büyük eserleri ile diğer Anadolu uygarlıklarının eserleri sergide yer aldı. Yan salon büyük buluntulara ayrıldı, bu eserler kronolojilerine göre düzenlendi. Burada Paleolitik, Yontma Taş, Cilâlı Taş devrinin bir odası bulunuyor. Boğazköyün Savaş Tanrısı büyük salona girişi işaret ediyor. Büyük salondan çıkarken 12 tanrı ile arkasındaki Kılıç Tanrısı Boğazköy yazılı kaya mabetinden alınmış.

● TBMM MÜZESİ

Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi Müzesi Kurtuluş Savaşımızın (1920-1923) tarihleri arasındaki hatıralarını kapsayan adetâ bir anıt. Bu müze Kurtuluş Savaşı'nda kullanılmış gösterişsiz ve sade eşya ile dolu. Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk toplantısını yaptığı 23 Nisan 1920'den bugünkü Cento binasına taşındığı tarihe kadar parlamento burada çalışmıştı.

● TCDD MÜZESİ

Istasyon binasının yanındaki müzede Demiryolları ile ilgili tarihî eşyalar bulunuyor. Atatürk'ün Ankara'ya ilk geldiği zaman yattığı odanın burada bulunması yönünden de önem ifade eden müzede, Atatürk'ün yattığı yatak ve kullandığı masa ve öteki eşyaları ilk durumu ile muhafaza ediliyor.

● SAĞLIK MÜZESI

Gençlik Parkı içindeki "Sağlık Müzesi"nde halk sağlığı ile ilgili özellikle bulaşıcı salgın hastalıklar örneklerle gösterilmiş, zararları belirtilmiş.

● HAYVANLAR MÜZESİ

Gazi Çiftliği Hayvanat Bahçesi içinde bulunan bu müzede çeşitli hayvanlar dondurularak doğal durumlarında gösteriliyor.

● TABİAT TARİHİ MÜZESİ

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nün Ankara'da kendi çalışma alanları içinde olan "Tabiat Tarihi Müzesi" yurdumuzda bu türde kurulan ilk ve tek müze. Tabiatın her yönü ile tanınmasını amaçlayan Tabiat Tarihi Müzesi'nde içinde yaşadığımız dünyanın bütün tabiatının ve bu tabiat içinde başlangıçtan günümüze dek oluşmuş ve oluşmakta olan canlı cansız tüm varlıkların değişen şartlar içindeki oluşumları izlenebiliyor. Sergilenen tabiat yaratıkları arasında dinazorlar önemli yer tutuyor.

● ATATÜRK MÜZESİ

Anıtkabir'deki "Atatürk Müzesi" Şeref yerinin çevresinde ve birinci katı meydana getiren galerilerde yer alıyor. Müzede Atatürk'e ait eşyalarla, hediye edilen eşyalar bulunuyor. Yan tarafında Atatürk'e ait arabalar yer alıyor.

● ATATÜRK EVİ

Çankaya'da Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nün bahçesinde bulunan ve Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nü oluşturan eski bir Ankara bağevinden çevrilen bina 1950 yılından beri müze olarak kullanılıyor. Eve camlı bir kapıdan giriliyor. Önce küçük bir hole, sonra eskiden havuzlu olan büyük hole geçiliyor. Holün sağ tarafında yeşil salon, sol tarafında büyükelçi kabul salonu var. Bu köşk küçük geldiği için bugünkü Cumhurbaşkanlığı Köşkü yapılmış, Atatürk, 1932 yılında bu köşke geçmiş. Evin eşyası Viyana'da yapılmış. Evin iç mimarisinde Atatürk'ten sonra bazı değişiklikler yapılmış. İki katlı olan köşkün birinci katında kapıdan girer girmez hol, sağ tarafta yukarı çıkan bir merdiven ve mutfak kısmı, solda yaver odası bulunuyor. Yaver odasının yanında bir bekleme salonu ve bu salonun önünde uzanan koridorun sağında ve solunda kabul salonları koridorun sonunda ise, Cumhurbaşkanının çalışma odası yer alıyor.

Hitit sanatının bütün eserleri ile diğer Anadolu uygarlıklarının yapıtlarının sergilendiği "Anadolu Uygarlıkları Müzesi", dünyanın en zengin müzelerinden biri. Paha biçilmeyen eşsiz eserlerin sergilendiği müze, Atpazarı ile dış kale duvarları arasındaki tarihî Kurşunlu Han ile Mahmutpaşa Bedesteni'nde oluşturuldu. Her yıl onbinlerce yabancı turistin de ziyaret ettiği Anadolu Uygarlıkları Müzesi, başkentin en ilgi çekici değerlerinden birini oluşturuyor.

GEZİLECEK YERLER

● **ÇANKAYA:** Cumhurbaşkanlığı Köşkü belirli günlerde gezilebilir. Müze olan Atatürk Evi halka cumartesi ve pazar günleri saat 17.00'ye kadar açık tutuluyor. Çankaya Köşkü'nün içindeki çiçek bahçeleri görülmeye değer.

● **ÇUBUK BARAJI:**

Kentin dışında Esenboğa yolu üzerindeki Çubuk Barajı, güzel bir mesire yeri. Barajın sularının döküldüğü şelale altında ve baraj gölü kıyısında lokanta ve gazinolar bulunuyor. Baraj sahasındaki çok bakımlı bahçelerde piknik yapılabiliyor. Taksi ile 30 dakikada gidiliyor

● **GÖLBAŞI:** Gölbaşı Ankaralıların özellikle yazın serinlemek ve deniz iptiyaçlarını gidermek için gittikleri bir yer. Kent merkezinden 25 kilometre uzaklıkta olan Gölbaşı'nda Eymir ve Mogan gölleri bulunuyor. Gerek Eymir Gölü'nde, gerekse Gölbaşı'nda göle girmek icin tesisler vardır.

● **KARAGÖL:** Çubuk yöresinde bir krater gölü. Piknik ve plaj yeri olarak kullanılıyor.

● **ELMADAĞ:**

Kış sporları için Ankara'nın tek yeri. Cebeci'den taksi ile 30 dakikada gidilir. Bir kayakevi var.

● **KIZILCAHAMAM:** Çamlık ve kaplıcası ile il'in en tutulan dinlenme yeri. Konforlu bir oteli bulunuyor. Çamlık bir yer. Taksi ile 1 saatte, minibüs ile 1 saat 30 dakikada gidiliyor.

● **SÖĞÜTÖZÜ:** Çiftlik yolu üzerindeki söğütlerle kaplı küçük bir piknik yeri. Yazın bir hayli serin oluyor.

● **ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ:** Halk tarafından çiftlik adı ile tanınır. Güzel bir hayvanat bahçesi vardır. Çevresi ağaçlık. Karadeniz yüzme havuzu da çiftliğe ayrı bir renk katıyor. Etrafta elma bahçeleri bulunur.

● **GENÇLİK PARKI:** İstasyon-Opera binaları arasında yer alan "Gençlik Parkı" yaz aylarında Ankaralıların rağbet ettiği bir yer. Lunaparkı, çay bahçeleri, gazinoları, tiyatroları büyük havuzu ve çeşitli eğlence yerleriyle ilgi çekici dinlenme yeri.

● **AYAŞ BELİ:** Ankara'dan 40 km. uzaklıktaki Ayaş Beli, kış sporları icin müsait olmasına rağmen, tesisler bulunmuyor.

● **DİKMEN (ÇALDAĞI):** Dağ sporları için elverişli. Bir kayakevi bulunuyor. Ankara'ya 12 km. uzaklıkta.

● **HÜSEYİN GAZİ:** Dağ sporları icin elverişli bir yörede "Hüseyin Gazi" tepesi. Üreğil ile Arapköprü arasında, Ankara'dan 12 kilometre uzakta.

● **BEYMAN ORMANLARI:** Ankara'ya 54 km. uzaklıkta. Kayseri yolu üzerinde bir mesire yeri.

● **SARIYAR BARAJI:** Türkiye'nin büyük barajlarından biri. Ankara'ya 165 km. uzaklıkta. Güzel bir gezi yeri. Barajın arkasında meydana gelen suni göl, balıkçılık, su sporları ve su nakliyatı ile turistik bakımdan büyük bir gelecek gösteriyor. Göl kıyısında turistik tesisler var.

● **SOĞUKSU MİLLİ PARKI:** Kızılcahamam ilçesine 2 kilometre uzaklıktaki "Soğuksu Millî Parkı"nın Ankara'ya 78 kilometre mesafede. İçinde karaçam, sarıçam, meşe, ve kavak ağaçları bulunan park 1050 hektarlık bir alanı kaplıyor. Millî Park'ta yabanî domuz avı, tavşan ve tilki bulunur. Soğuksu Millî Parkı'nda modern bir otel ve lokanta, bir açıkhava müzesi, bir gazino ve çok sayıda piknik yerleri var.

● **ÇAMKORU:** Dağlık ve ormanlık bir piknik yeri de Çamkoru. Ankara'ya 110 Km. uzaklıkta Ankara-İstanbul karayolunun biraz içerisinde yer alan bu piknik alanı, yemyeşil ormanları ve soğuk suları ile ünlü.

Yiğitlik ve mertlik ifadesi

Yörede, halk oyunlarının "en görkemlisi, en gösterişlisi ve en vakuru" olarak nitelenen Ankara Zeybeği, gerçekten ilginç, Bağlama eşliğinde en az iki kişi tarafından oynanan zeybek, kendine özgü melodisi, buna uyum sağlayan jest ve figürleri ile görülmeye değer. Bu zeybeğin "Üçlü Saçayağı" denileni daha da gösterişli. Oyuna kişilik veren duruş, kalkış ve melodiye uyumlu pozlar. "Mendil Zeybeği", "Karaşar Zeybeği", "Seymen Zeybeği," "Yağcıoğlu Zeybeği" oyunların en ünlüleri.

Ankara ve çevresinin sahip olduğu folklor değerleri arasında yer alan düz yöresel oyunlar ilgi çekici. Bunlar, genellikle birbirine benzer, figürleri içeriyor. Hepsi de ayak oyunlarıyla süslü. Bu oyunların tümü bağlama ile sergileniyor. Bağlamadan başka bir saz kullanılmıyor.

● **MİSKET**

Gerçek ve ölümsüz bir aşkla bütünleşen "MİSKET" başkentin en sevilen oyunu. Misket, yaşanmış bir öyküdeki genç ve güzel kızın adı. Oyun da, bu genç kız kadar güzel ve akıcı. Ayak figürlerinin egemen olduğu oyunda, üç hareket esas teşkil ediyor. Bunlar duruş, yürüyüş, ve sekiş. Ankara Efesi, sevdiği kıza, karşılaştıkları zaman kızaran yanaklarına benzettiği, yörenin küçük fakat çok kırmızı elması Misket'in adını vermiştir. Efe, Misket'inden uzak kaldığı günlerde, gönlünü kavuran hasret ateşinin, aşkının tek tesellisini sazında bulur. Hasretini dile getirir.

ANKARA ZEYBEĞİ

İbrahim Çavuş höyüklüden iniyor aman
Elma gözlü kır atına biniyor hey!
Öcüoğlu tütünleri vermiyor aman.

Höyüklünün edirafı köşk olsun aman
Beni vuran efelere aşk olsun hey!
Aynalı martin mezarıma taş olsun aman

Varın bakın değirmenin döner mi aman,
Değirmene binbaşım da iner mi hey!
Binbaşım da kır atına biner mi aman

Ben vuruldum gidiyorum ahrete hey!
Selâm söylen Yağcıoğlu'nun Ahmet'e hey!
Ben vuruldum gidiyorum ahrete hey!
Selam söylen Yağcıoğlu'nun Ahmet'e hey!

● **HÜDAYDA**

Bu oyunda da yaşanmış bir olay kaynak teşkil ediyor. "Hüdayda" Ankara'nın en eski ve tarihî bir oyunu. Oyun, padişah karşısında bile danseden güzel, şuh ve işveli bir dilber olan bahtsız Fatma'nın öyküsünden kaynaklanıyor. Bu yöremizin folklorundan söz edilince, Hüdayda denilince Ankara, Ankara denilince Hüdayda akla geliyor. Hüdayda'da öteki oyunlarda görülmeyen kendine özgü özellikler var. Örneğin Hüdayda iki kişiden fazla kimseyle oynanmıyor. Sekerek yürürken yapılan ahenkli hareketler son derece göz doyurucu. Önce, tatlı - yumuşak bir kasılma ile ağır ağır (Kostak, kostak) gezinme ile başlayan oyun, sonra gelişir. Efe, bu tatlı kasılma hareketlerinden sonra, kınından silahını çeker önce sağa, sonra sola, tekrar sağa sallanarak ateşler. Karşılıklı gidiş geliş ve yanyana sekiş hareketleri son derece etkileyici görüntüler oluşturur.

Ankara ve çevresindeki diğer düz oyunlar "Yıldız", "Çarşamba", "Yandım Şeker", "Name Gelin", "Arap Oyunu" ve "Morkoyun".

● **YAGCIOGLU ZEYBEGI**

Yağcıoğlu Ahmet, efelerin efesidir. Yörede sayılır, sevilir. Oğlu Fehmi efendi de efe olan Yağcıoğlu Ahmet Ağa'ya ithaf edilen bu zeybek oyunu, poz ve tüm hareketleri ile tam bir mertlik ifadesi. Diz vuruşları ve dönüşleri, tatlı melodisiyle bütünleşince, büyüleyici etki bırakan bu zeybek, seyredenlerin benliğini birden sarıyor, kişiyi yıllar öncesinin Ankara'sına götürüyor.

Ankara'nın eski kesimi, artık dar bir çerçeve içinde saklı. Eski Ankara'nın bulunduğu kesimlerde, o tipik yapıların yerinde şimdilerde yüksek beton binalar yer alıyor. Ama, kendine özgü görüntüsünü muhafaza eden kesimler de var. Bunlar, çoğunlukla Ankara Kalesi civarında sıralanmış. Daracık sokaklar, birinden diğerine el uzatılabilecek yakınlıkta, beyaz badanalı, kahverengi pervazlı evler.

Bakır işlemeciliği, Ankara'da yüzyıllardır sürdürülen bir sanat. Bu gelenek, başkentte halen devam ediyor. Ankara'nın eski kesimi, Çıkrıkçılar yokuşu ve Samanpazarı semtlerinde bakır işlemeciliği yapan küçük dükkânlar bulunuyor. Bunlar çoğunlukla yabancı turistlerin ilgisini çekiyor. Ankara'da üretilen bu bakır eşyalar, çevre ilçelere de gönderiliyor.

ANKARA'DA HALK DEYİMLERİ

Ankara,yöresel halk deyimleri yönünden dezengin bir ilimiz. Halkın dünya görüşünü, inançlarını ve kültür düzeyini sergileyen bu deyimlerin bazıları şöyle:

★ Gönül dediğin bir sırça saray, kırıldı mı yapılmaz.
★ Yiyin aşınızı, kılın beşinizi, Allahınıza şükredin, nidersiniz ilin üçünü beşini.
★ Terazi var, tartı var, her şeyin vahtı var.
★ Dilin kendi küçük, cürümü büyük.
★ Kuştan korkan darı ekmez.
★ Sonradan görenle, gavurdan dönenden hayır gelmez.
★ Mangal maşasız, kız anasız olmaz.
★ Gök gürlemeyince Allah demeyiz.
★ Din olan yerde kin olmaz.
★ Herkes zanatının kölesidir.
★ Dost kazan, düşman anandan da doğar.
★ Büyük dağın büyük dumanı olur.
★ Borçlu olup düşünmektense, uyuz olup kaşınması iyidir.
★ Danışan dağı aşmış, danışmayan da yolda kalmış.
★ Bir insanın dostu da olmalı, düşmanı da.
★ Bana ne oldu dime, ne olacak di.
★ Beylik virmeyinen, yiğitlik vurmayınan.
★ Arap eli öpmeyinen dudak kara olmaz.
★ Altın işikli gümüş işikliye, gümüş işikli altın işikliye muhtaç.
★ Aldığın karının ya gümüşü olmalı, ya da kömüşü (Manda)
★ Allah emretmeyince kuş, kanadı kıpırdatmaz.
★ Akılsız evlat ninesinin dünya malını, akıllı evlat, ninesinin baba malını.

Ankara'nın Tavası ve Toyga Çorbası çok ünlüdür

BAŞTA tiftik keçisi olmak üzere balı ve armutu ile de ünlü olan Ankara'nın yöresel mutfağı oldukça zengin. Bu bölgenin baş yemeği "Ankara Tavası..." Ankara'nın "Toyga Çorbası" ve "Tiritli Köftesi" de çok lezzetli.

Ankara Tavası: Başkentin eski kesimlerinde, bu yemeğin yapıldığı özel fırınlar bulunuyor. Ayrıca, sadece Ankara Tavası yapan lokantalar bulunduğu gibi, bu yemeği bir özellik olarak sunan büyük restoranlar da var.

Eski Ankara'da yemek, yerlere serilen sofralarda yenilirdi. Yere büyük bir sofraaltı serilir, orta yere bir altlık konulurdu. Bunun üzerine de çevresinde 8-10 kişi sıralanabilecek büyük bir sini yerleştirilirdi. İşte, büyük kazanlarda yapılan Ankara Tavası bu siniye büyük tavalarda getirilir. Sininin çevresindekiler bir kaptan yerlerdi. Yörenin bu ünlü yemeği yanında da buz gibi soğuk ayran ikram ediliyordu.

Ankara Tavası, aslında yurdumuzun birçok kesiminde yapılan benzer yemeklerden biri. Önce mis gibi tereyağında pilav pişiriliyor, buna mevsimine göre domates suyu ilâve ediliyor. Pilav özel tavalara konuluyor. Ayrı bir kapta kızartılan büyük parçalar halinde kuzu veya koyun etleri, bolca pilavın üzerine konularak fırına veriliyor. Artık "Ankara Tavası" hazırdır.

Toyga Çorbası: Ankara'nın bu ünlü çorbası, bir tür yoğurtlu çorba. Yoğurt pirinçle özenerek pişiriliyor. Üzerine kırmızı biberli kızartılmış yağ gezdiriliyor. Şayet mevsimindeyse, çorbanın üzerine tahrir serpilerek servis yapılıyor.

Ankara ve çevresinde miyane, tarhana, keşkek ve sütlü çarbalar da yörede en çok yapılan yemekler.

Diğerleri: Ankara'nın yöresel mutfağında, kapama, sızgaç, bulgur pilavı, pıt pıt pilavı, kadınbudu köfte, mücirim köftesi, tiritli köfte, efelek dolması, şirdan dolması, yalancı dolma, orman kebabı, kol böreği, altüst böreği, pazar ve tandır böreği, önemli yemekleri oluşturuyor.

Çankaya'ya çıkan iki ana caddenin Kavaklıdere kesimindeki "Kuğulu Park" son yıllarda başkentin en sevimli dinlenme yeri haline geldi. Geçtiğimiz yıllarda oluşturulan parktaki kuğular, özellikle küçüklerin ilgisini çekiyor. Son derece bakımlı bu park, özellikle akşam üzerleri dolup taşıyor.

ANKARA'NIN KAPLICALARI

AYAŞ KAPLICA VE İÇMESİ

Ankara iline bağlı Ilıca deresi yöresinde bulunuyor. Ankara'ya 80 kilometre uzaklığındaki kaplıcaya her zaman vasıta bulmak mümkün.

Konaklama olanağı bulunan kaplıcaların şu hastalıklara iyi geldiği biliniyor:

Banyo tedavisi ile romatizma, nevralji, polinevit, poliartrit, artroz, kadın hastalıkları ile kırık ve çıkıktan sonraki mafsal yapışıklıklarına,

Banyo-içme tedavi ile kabızlık çeken, şişman, safra kesesi taşlı ve iltihaplı ve böbrek kumları taşıyan poliartritli ve artrollulara.

Içme tedavisi ile, hemoroit ve kabızlıklar ile, mide, barsak, safra kesesi ve idrar yolları hastalıklarına öneriliyor.

● **KARAKAYA KAPLICASI**

Ayaş ilçesi sınırları içinde, Ankara'ya 60 kilometre uzaklıkta bulunuyor. Her zaman vasıta bulunabiliyor.

Banyo tedavisi ile romatizma, nevralji, nefrit, kadın hastalıkları, nevrasteni, yarım felçler, çocuk felçleri ve çıkıklardan sonraki mafsal tutuklukları için.

Içme tedavisi ile de, hipostenik mideler için önerilivor.

● **HAYMANA KAPLICASI:**

Ankara'ya 73 kilometre uzaklıkta Haymana ilçesinde yer alıyor. Ankara ve çevresinden hemen her zaman vasıta bulunuyor.

Konaklama olanağı veren kaplıcalar banyo tedavisi ile romatizma, nefrit, polinefrit, kırık ve çıkıklardan sonraki mafsal yapışıklıkları, hemipleji, çocuk felçleri, bronşail, dermatozlar ve kadın hastalıklarına iyi geliyor.

İçme tedavisi ile de diüretik tesir gösteriyor, idrar yolları hastalıklarına da öneriliyor.

● **KIZILCAHAMAM KAPLICALARI:**

Ankara'ya 86 kilometre uzaklıkta ve Kızılcahamam sınırları içindeki kaplıcaya her an vasıta bulunabiliyor.

Konaklama olanağı ~~veren kaplıcalar~~ Büyük ve Küçük Kaplıca diye ikiye ayrılıyorlar. Her iki kaplıcanın da tedavi niteliği aynı.

Banyo tedavisi ile romatizma, nevralji, nefrit, spondilit, kadın hastalıklarına;

Içme tedavisi ile de hipostenik mideler, karaciğer ve safra kesesi hastalıklarına öneriliyor.

● **KIZILCAHAMAM MADEN SUYU:**

Kızılcahamam ilçesine 4 kilometre uzaklıkta bulunuyor. Modern maden suyu şişeleme tesislerinin yer aldığı maden suyu içildiğinde hipostenik mideler, karaciğer, safra yolları hastalıkları için öneriliyor.

colorama TURİZM
HER BUTÇEYE UYGUN ACENTA
TURSAB A gurubu no:954
İstanbul/Aksaray: 25 77 31 - 25 80 17 - 21 11 38
İstanbul/Kadıköy: 37 64 74
Ankara: 26 76 24 - 26 16 31 - 25 19 52
BİZİ BİZİMLE SEYAHAT EDENLERDEN SORUNUZ

colorama TURİZM
hava+güneş+deniz=
Alanya havuzlu Motel BANANA
10 gün | Mayıs-Ekim | Haz-Eylül | Tem-Ağus
yarım pansiyon 9.999.- 11.111.- 12.222.-
tam pansiyon 12.222.- 13.333.- 14.444.-
özel otobüslerle gidiş gelişler-Hoteller-Yemekler (S.kahv, öğle ve akşam)
hareketler: Her Cuma ve Pazartesi günleri

colorama TURİZM
doğanın güzelliği
HOTEL LİKYA Fethiye
10 gün | Mayıs-Ekim | Haz-Eylül | Tem-Ağus
yarım pansiyon 11.111.- 12.222.- 13.333.-
tam pansiyon 13.333.- 14.444.- 15.555.-
özel otobüslerle gidiş gelişler-Hoteller-Yemekler (S.kahv, öğle ve akşam)
hareketler: Her Cuma ve Pazartesi günleri

colorama TURİZM
Hafta sonu turu
Antalya yarım pansiyon 3.333.-
2 geceleme ANTALYA'da
Hotel BİLGEHAN'da ve yemekler
Müzikli şahane ANTALYA RESTAURANT'ta
Otobüsle Cuma günleri saat 06.00'da, dönüş Pazar saat 21.00'de
IST.-KÜTHAYA-AFYON-BURDUR

NASIL GİDİLİR?

UÇAKLA

Adana'dan Ankara'ya haftanın her günü saat 19.25'de ve cumartesi-pazar dışında da saat 10.40'da birer uçak kalkıyor. Ücret 3000 lira.

Antalya'dan Ankara'ya her perşembe saat 16.15'de ve ayrıca, 27 eylüle kadar her pazar 21.30'da birer uçak kalkıyor. Ücreti 2300 lira.

Diyarbakır'dan Ankara'ya haftanın her günü saat 10.15'de ve her çarşamba saat 18.10'da birer uçak kalkıyor. Ücreti 3000 lira.

Elazığ'dan Ankara'ya pazartesi, salı ve çarşamba günleri, saat 13.50'de bir uçak var. Ücreti 3000 lira.

Erzurum'dan Ankara'ya haftanın her günü saat 14.05'de bir uçak kalkıyor. Ücreti 3000 lira.

Gaziantep'ten Ankara'ya pazartesi ve çarşamba günleri, saat 12.30'da ve cumartesi günleri saat 10.15'de birer uçak seferi yapılıyor. Ücreti 3500 lira.

İstanbul-Ankara arası uçak ücreti 3250 lira. İki il arasında her gün çeşitli seferler yapılıyor.

İzmir'den Ankara'ya haftanın her günü saat 07.00'de, 13 ekime kadar da her salı ve ayrıca 28 ekime dek her pazar saat 20.05'de birer uçak var. Ücreti 3750 lira.

Kayseri'den Ankara'ya her salı ve pazar günü saat 10.45'de birer uçak kalkıyor. Ücreti 2250 lira.

Malatya'dan Ankara'ya her salı saat 12.55'de ve her cumartesi saat 10.40'da birer uçak seferi yapılıyor. Ücreti 2650 lira.

Samsun'dan Ankara'ya pazartesi, çarşamba ve cuma günleri, saat 10.40'da birer uçak var. Ücreti 2200 lira.

Trabzon'dan Ankara'ya haftanın her günü, saat 11.35'de 29 ekime dek, perşembe günleri, saat 12.15'de ve 31 ekime dek cumartesi günleri saat 14.00'de birer uçak var. Ücreti 3800 lira.

Van'dan Ankara'ya pazartesi, çarşamba, cuma ve pazar günleri saat 13.45'de birer uçak kalkıyor. Ücreti 3500 lira.

TRENLE

Ankara ile diğer iller arasında 12 tren seferi yapılıyor.

Mavi Tren: İstanbul-Ankara arasında, her gün.

Boğaziçi Ekspresi: İstanbul-Ankara arasında, her gün.

Anadolu Ekspresi: İstanbul-Ankara arasında, her gün.

Ege Ekspresi: Ankara-İzmir arasında her gün.

Karaelmas: Ankara-Zonguldak arasında, her gün.

Toros Ekspresi: İstanbul-Eskişehir-Ankara-Adana-Gaziantep arasında pazar, salı ve perşembe günleri.

İzmir Ekspresi: Ankara-Eskişehir-Kütahya-Balıkesir-Manisa arasında her gün çalışıyor.

Doğu Ekspresi: İstanbul-Eskişehir-Ankara-Kayseri, Sivas-Erzincan-Erzurum-Kars arasında her gün çalışıyor.

Güney Ekspresi: İstanbul-Eskişehir-Ankara-Kayseri - Sivas - Malatya - Diyarbakır arasında, pazar, perşembe ve cuma günleri çalışıyor.

Van Gölü: İstanbul - Eskişehir - Ankara - Kayseri - Sivas - Malatya - Muş - Tatvan - Van arasında pazartesi, çarşamba, cumartesi günleri çalışıyor.

Mehmetçik: Ankara-Kayseri-Sivas-Erzincan-Erzurum-Kars arasında çalışıyor. Her gün.

Menderes: Ankara-Eskişehir-Kütahya-Afyon-Burdur-Isparta-Aydın arasında her gün çalışıyor.

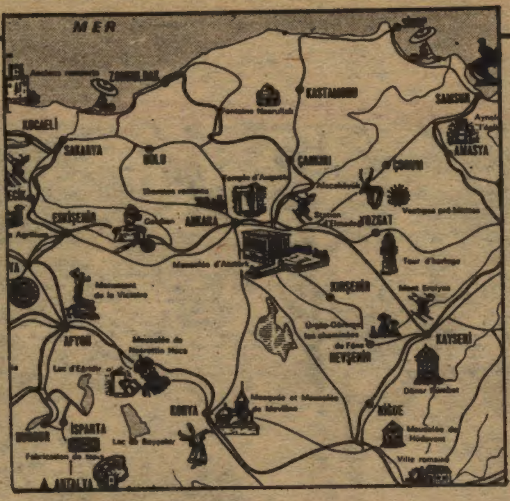

OTOBÜSLE

ANKARA'DAN İLÇELERE ULAŞIM

Ankara-Ayaş: 58 km. Otobüs 45-80 lira arasında. Minibüs 70-120 lira arasında.

Ankara-Bâlâ: 80 km. Otobüs 45-100 lira arasında. Minibüs 80-135 lira arasında.

Ankara-Beypazarı: 90 km. Otobüs 65-130 lira arasında. Minibüs 110-185 lira arasında.

Ankara-Çamlıdere: 108 km. Otobüs 70-145 lira arasında. Minibüs 125-200 lira arasında.

Ankara-Çubuk: 39 km. Otobüs 20-45 lira arasında. Minibüs 35-60 liraarasında.

Ankara-Delice: 138 km. Otobüs 85-180 lira. Minibüs 150-240 lira.

Ankara-Elmadağ: 40 km. Otobüs 25-55 lira. Minibüs 50-85 lira.

Ankara-Güdül: 89 km. Otobüs 55-120 lira. Minibüs 105-165 lira.

Ankara-Haymana: 125 km. Otobüs 45-100 lira. Minibüs 85-140 lira.

Ankara-Kalecik: 117 km. Otobüs 45-100 lira. Minibüs 85-135 lira.

Ankara-Keskin: 107 km. Otobüs 70-140 lira. Minibüs 120-190 lira.

Ankara-Kırıkkale: 80 km. Otobüs 50-100 lira. Minibüs 85-150 lira.

Ankara-Kızılcahamam: 79 km. Otobüs 50-110 lira. Minibüs 95-155 lira.

Ankara-Nallıhan: 61 km. Otobüs 105-200 lira. Minibüs 175-265 lira.

Ankara-Polatlı: 80 km. Otobüs 50-105 lira. Minibüs 95-150 lira.

Ankara-Sulakyurt: 130 km. Otobüs 80-165 lira. Minibüs 140-225 lira.

Ankara-Şereflikoçhisar: 140 km. Otobüs 90-190 lira. Minibüs 150-255 lira.

NEREDE KALINIR

Not: Parantez içersinde yatak sayısı verilmiştir.

TURİSTİK BELGELİ OTELLER

(LÜKS SINIF)
Tek kişi geceleme 4000-5250 lira arası değişiyor.
Büyük Ankara (304), Marmara (102).

(1. SINIF)
Tek kişi geceleme 2600 lira.
Dedeman (455), Kent (193).

(2. SINIF)
Tek kişi geceleme 2000-2625 lira arası değişiyor.
Bulvar Palas (288), Keykan (95), Balin (202), Mola (106), Stad (397), Tunalı (97), Yeni (121).

(3. SINIF)
Tek kişi geceleme 1100-2000 lira arası değişiyor.
Anıt (148), Apaydın (96), Ergen (102), Erşan (80), Evcan (72), Güleryüz (90), Hanecioğlu (100), Hitit (76), Olimpiyat (105), Sultan (65), Yüksel (70).

(4. SINIF)
Tek kişi geceleme 750-1200 lira arası değişiyor.
Akman (80), As (91), Barınak (80), Bulduk (115), Efes (71), Gül Palas (56), Mis (117), Paris (58), Safir (51), Taç (68), Terminal (220), Yükseliş (69).

ANKARA'NIN İLÇELERİNDEKİ TURİSTİK OTELLER

KIZILCAHAMAM
Çam (78) Tek kişi geceleme 1500 lira (tam pansiyon)

HAYMANA
Cimcime (68) Tekkişi geceleme 500 lira.
Saraçoğlu (68) Tek kişi geceleme 400 lira.

ELMADAĞ
Önümüzdeki sezon, "Turizm Bankası Elmadağ Kayak Evi" açılacak. Yatak sayısı, 45. Elmadağ'da 650 m. uzunlukta teleksi bulunuyor. Ankara'dan 18 km. uzaklıktaki Elmadağ, Yakup Abdal köyü yakınlarında bulunuyor.

BELEDİYE BELGELİ OTELLER

(1. SINIF)
(Tek kişi geceleme 490-825 lira arasında değişiyor)
Yıldırım (48), Park (85), Ankara (56), Koru (50), Senatör (40), Lozan (48), Yeşil Ova (75), Gaziantep Sönmez (93), Numune Palas (55), Hisar (41), Mis (130), Paris (76), Taç (60), Terminal (200), Gönç Palas (80), Yurthan, Emin, Çetinkaya, Tanay, Derya, Bahar, Renk, Bulduk, Efes, Gülpalas, Yükseliş.

(2. SINIF)
(Tek kişi geceleme 390 lira)
Huzur (20), Gülpınar (70), Köprülü (88), Park Palas (104), Mersin (24), Şark (28), Taksim (64), B. Karadeniz (55), Şehir Palas (40), Antalya (44), Şark (24), Avrupa (49), Sahil Palas (37), Koç Palas (46), Örnek (49), Florya (52), Üçler (54), Akpalas (30), Tarabya (50), Temiz (58), Aksaray (34), Marmara (70), Emek (65), Şahin (65), Yeni Ceyhan (42), Yeşil Palas (23), Cumhuriyet, Dağıstan, Mehtap, Doğan, Selçuk, Taşkent, Ersoy, Kale, Erzurum, Yeni Toros, Yeşil Bursa, Ulus, Başkent, Eti Palas, Beyazıt Palas.

(3. SINIF)
(Tek kişi geceleme 240 lira)
Özkan (24), İskitler (32), Saray (26), Yeni Karadeniz (40), Tokat (41), Işıklar (45), Vatan (40), Güven (42), Zümre (22), Kars Han (25), Kıbrıs (30), Kanaat Han (24), Kırşehir (28), Yıldız Han (70), Pilavoğlu Han (30), Haymana (210), Yeni Saray (42), Yeşil Bor Han (27), Yeni Pazar Han (32), Kastamonu (45), Çamlıdere, Şeref, Asmalı, Erenler, Özen, Yelkovan Pansiyon, K. Ankara, Yücel, Çatalzeytin, Çukurova, Ova, Çamkoru, Bala Han, Rençber Han, Şehirlioğlu Han, Yeni Han, Celil Han, Atasanayi Han, Borsa Han.

BELEDİYE BELGELİ PANSİYONLAR
(Tek kişi geceleme ücreti, 240 lira)
Anadolu (60), Anafartalar (29), Side (50), Şark (18), Murat (55), Pınar (46), Lale (84), Ümit (25), Güneş (32), Sevyat (50), Koyuncular (10), Kınalı (15), Özer, Kıbrıs, Zevkal, Çağlayan, Cebeci, Gürsel, Güzel.

BELEDİYE BELGELİ MOTELLER
Ankara-İstanbul yolu üzerinde 9. kilometrede Ömür Motel bulunuyor.

BELEDİYE BELGELİ MOKAMPLAR
Ankara-İstanbul yolu üzerinde 20. kilometrede Kervansaray ile 110. kilometrede Ömür Motel yer alıyor.

ANKARA'DAKİ DİĞER KONAKLAMA TESİSLERİ
Adapalas (107), Akdeniz (56), Ayko (63), Anıt (160), Aydos (36), Bolu Emniyet (56), Evim (76), Ercan (63), Gümüş Palas (49), Gündeş Palas (62), Hayırlı Otel (37), Hitit (110), Hanecioğlu (125), İpek palas (71), İstanbul Palas (30), İller (51), Kervan (56) Keneddy (62), Konak (100), Köşk (66)

NEREDE NE YENİR

TURİSTİK BELGELİ LOKANTALARDA YİYECEK FİYATLARI

	Lüks sınıf	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Çorba	130-250 lira	125-200 lira	110-180 lira	100-140 lira
Et ve Izgara	500-700 "	400-550 "	350-500 "	250-400 "
Börekler	260-400 "	175-275 "	160-225 "	100-150 "
Zeytinyağlılar	175-300 "	165-275 "	150-250 "	120-175 "
Sebzeler	250-350 "	230-300 "	225-250 "	175-225 "
Salatalar	210-350 "	200-300 "	190-250 "	140-200 "
Tatlılar	250-350 "	100-200 "	95-150 "	90-140 "

ucuz, güvenli, rahat, huzurlu tatile
antalya, kaş, kalkan'da
DEVRE TATİL SİSTEMİYLE
Dayalı döşeli 61.800 tl. den itibaren 24 ay vadeli
ÖMÜR BOYU
kesin çözüm
KALAMAR TURİSTİK TESİSLERİ

GENİŞ BİLGİ İÇİN BROŞÜR İSTEYİNİZ
• Merkez KALAMAR TURİSTİK TESİSLERİ LTD. ŞTİ. Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/16 Tlf: 29 67 74 – 29 49 47 ANKARA
• İstanbul Bürosu: Halaskargazi Cad. Çiftkurt Apt. Kat: 6 Daire: 25 Tel: 46 88 27 Şişli/İSTANBUL
• İrtibat Büroları: GÜN İNŞAAT Ltd. Şti. Gelibolu Sok. 6/16 Kavaklıdere/ANKARA Tel: 26 16 40